

Ministry of JUSTICE

ARAR

Boqollaal sharci oo nolosheenna dhinac kasta ka saamaynaya ayaa la ansixiyay. Marmarka qaarkood waxaa nagu adkaan karta inaan ogaanno xuquuqheenna asaasiga ah. Muddo konton sano ka badan laga joogo ayay Britain xornimadeenna asaasiga ah la falgalisay Mucaahadada Yurub ee Xuquuqul Insaanka - European Convention on Human Rights (ECHR). Hase yeeshee sida kaliya oo aan Mucaahadada (Convention) ku ilaalin karnay waxay ahayd innagoo qaadna waddada dheer ee Strasbourg.

Qaanuunka Xuquuqul Insaanka ujeeddadiisu waa in aan xuquuqheenna ilaashan karno innaga oo UK joogna. Dhammaanteenna waxaan si faahfaahsan u ogaan karnaa qiimaha iyo halbeegyada asaasiga ah ee aynu wadaagno. Buug-gacmeedkaani wuxuu ku barayaa Qaanuunka Xuquuqul Insaanka iyo sida uu u shaqeeyo. Muddo 50 sano ka badan ayay xukuumadaha UK ka soo jiray ay Mucaahadada Yurub (European Convention) ilaalinayeen. Sidaa awgeed ayaa laga yaabaa inaad Qaanuunka waligaa u baahan. Hase yeeshee haddii mar uun xuquuqdaada lagu xadgudbay, way wanaagsan tahay inaad ogtahay in aad arrintaas wax ka qaban kartid.

MUXUU YAHAY QAANUUNKA XUQUUQUL INSAANKU?

Qaanuunka Xuquuqul Insaanka ee 1998 waa sharci si buuxa loo dhaqangeliyay bishii Oktoobar ee sannadka 2000. Qaanuunku wuxuu UK dhexdeeda ku xoojinayaa xuquuqaha iyo xornimooyinka asaasiga ah ee ku jira Mucaahadada Yurub ee Xuquuqul Insaanka - European Convention on Human Rights - (ECHR).

MUXUU QAANUUNKU TARAA?

Qaanuunku wuxuu wax ka qabtaa saddex waxyaalood oo fudud:

- Qaanuunku wuxuu sharci darro ka dhigaa in saraakiisha dawladdu, sida waaxaha dawladda, dawladda hoose ama

boolisku, ay jabiyaan xuquuqaha Mucaahadada iyadoo uusan jirin Qaanuun Baarlamaanka ka soo baxay oo sheegaya in arrinta sidaa mooye aan si kale wax looga qaban karin.

- Qaanuunka ujeeddadiisu waa in kiisaska xuquuqul insaanka wax looga qabtaa lana horgeeyaa maxkamad ama garsoor UK ku yaal, Qaanuunka ka hor qof kasta oo is yiraahda xuquuqdaadii ay Mucaahadadu dhigeysay waa lagu xadgudbay waxay ahayd inuu aado Maxkamadda Yurub ee Xuquuqul Insaanka (European Court of Human Rights) oo Strasbourg ku taal.
- Qaanuunku wuxuu leeyahay waa in, haddii ay suurogal tahay, dhammaan sharci-dejinta UK la siiyo macne la falgeli kara xuquuqaha Mucaahadada. Haddii maxkamadi tiraahdo arrintaasi suurogal ma aha, baarlamaanka ayay u taal tallaabadii la qaadi lahaa.

MAXAY TAHAY MUCAAHADADA YURUB EE XUQUUQUL INSAANKU?

Waa mucaahado ka mid ah mucaahadooyinkii ugu horreeyay ee ugu muhiimsanaa oo uu Golaha Yurub (Council of Europe) ansixiyo, Sir Winston Churchill ayaa markii dagaalkii labaad ee adduunku dhammaaday isugu yeeray koox waddamo ah si ay uga hortagaan in musiibooyinkii iyo falalkii naxariis darrada ahaa ee dhacay dagaalkii labaad aysan mar dambe dib u dhicin.

Golaha Yurub (Council of Europe) wuu ka yara duwan yahay Midowga Yurub (EU). Goluhu wuxuu leeyahay Maxkamad Xuquuqul Insaan (Court of Human Rights) oo isaga u gaar ah oo ku taal Strasbourg. Muddooyinkii la soo dhaafay waxaad aadi kartay Maxkamadda Strasbourg si aad xuquuqdaada u soo ceshatid adigoo raacaya ECHR.

Wixii ka horreeyay sannadkii 2000, ECHR kama mid ahayn sharciyada gudaha ee UK. Sidaa awgeed maxkamadeheennu sida caadiga ah codsiyada waxba kama aysan qaban karin.

XUQUUQAHA MUCAAHADADU KU SIISAY

Qaanuunka Xuquuqul Insaanka waxaa ka mid ah lix iyo toban xuquuqood oo asaasi ah, kuwaas oo gabi ahaanba laga soo qaatay Mucaahadada Yurub ee Xuquuqul Insaanka (European Convention on Human Rights). Xuquuqahaani ma saameeyaan oo kaliya arrimaha la xiriira nolosha iyo geerida sida jir-dilka iyo dilista oo kale ee waxay kale oo saameyn ku yeeshaan xuquuqaha nolol-maalmeedkaaga la xiriira: sida hadalka aad dhihi kartid iyo falka aad samayn kartid, waxa aad rumaysan tahay, xaq aad u leedahay garsoor hufan iyo xuquuqo kale oo asaasi ah oo tiro badan.

(Qodobka 1 waa hordhac)

QODOBKA 2 XAQA NOOLAANSHAHA

Waxaad xaq buuxa u leedahay in sharcigu uu noloshaada ilaaliyo. Waxaa jira xaalado aad u yar oo dawladda loo oggol yahay inay qofka naftiisa qaaddo sida; haddii sarkaal boolis ahi uu si sharciga waafaqsan fal u sameeyo isagoo naftiisa badbaadinaya.

QODOBKA 3 MAMNUUCIDDA JIR-DILKA

Waxaad xaq buuxa u leedahay in aan lagu jir-dilin ama laguula kicin fal ama ciqaab liidata ama bani'aadamnimada ka baxsan.

QODOBKA 4 MAMNUUCIDDA ADDOONSIGA IYO SHAQADA SANDULLAHA AH

Waxaad xaq buuxa u leedahay inaan sidii addoon oo kale laguula dhaqmin ama lagugu sandullayn inaad qabatid nooc shaqo oo gooni ah.

QODOBKA 5
XAQA LOO LEEYAHAY MADAX-BANAANIDA IYO
AMMAANKA

Waxaad xaq u leedahay in aan madax-banaanidaada lagaa xayuubin – ‘lagu xirin ama lagu hayn’- marka laga reebo kiisas yar oo qodobka dhexdiisa lagu sheegay (sida adigoo lagugu tuhmay ama lagugu helay inaad fal danbi ah samaysay) iyo marka arrinta loo cuskado waddo qaanuun oo cad.

QODOBKA 6
XAQA LOO LEEYAHAY GARSOOR HUFAN

Waxaad xaq u leedahay in dacwada kaa dhanka ah si hufan loo qaado ayna ciddii danaynaysa u furnaato iyadoo muddo macquul ah gudeheed lagu qaadayo. Arrintaan waxaa soo gelaya falal danbiyeedka lagugu soo oogo ama xallinta kiisaska la xiriira xuquuqdaada iyo waajibaadkaaga rayidnimo. Dhegeysiga dacwooyinku waa inay ka dhacaan maxkamad madax-banaan oo aan dhinacna u janjeerin sharcigana ku salaysan. Waa suurogal in dadweynaha loo diido inay dacwada dhegeystaan (inkastoo aan xukunka kama dambaysta ah loo diidi karin) haddii arrintaasi ay lamahuraan u noqoto ilaalinta ammaanka qaranka ama kala-dambaynta guud.

Haddii aarintu ay fal danbiyeed tahay, sharcigu wuxuu dhigayaa in laguula dhaqmo inaad danbi-laawe tahay inta laga xaqiijinayo inaad danbiile tahay, waxaana lagu dammaanad qaaday xuquuqo cayiman oo aad isku difaacdid.

QODOBKA 7
IYADOO AAN (ARRINTA) SHARCI KA OOLLIN CIDNA LOOMA
CIQAABI KARO

Sida caadiga ah waxaad xaq u leedahay inaan danbiile lagaaga dhigin xadgudubyo ka dhashay falal waqtigii aad samaynaysay aan danbi ahayn. Sidoo kale waxaa mamnuuc ah in xukun macquul ah, marka xadgudubka la eego, gadaal lagaaga kordhiyo.

XUQUUQAHA DARAJOOYINKA LA SIIYO

Xuquuqaha lagu sheegay Qodobbada 8 ilaa 11 waxaa laga yaabaa in darajo gaar ah la siiyo marka ay lamahuraan noqoto, si loo gaaro ujeedo muhiim ah.

Ujeedooyinka dhabta ah ee qodob kasta xaddidaya way kala duwan yihiin, waxaase ka mid ah ilaalinta caafimaadka ama nabadgelyada dadweynaha, ka hortagga danbiyada iyo ilaalinta xuquuqaha dadka kale.

QODOBKA 8

XAQA LOO LEEYAHAY IN LA IXTIRAAMO NOLOSHA QOYSKA IYO MIDDA GAARKA AH

Waxaad xaq u leedahay in la ixtiraamo nolshaada gaarka ah iyo midda qoyskaagaba, gurigaaga iyo dhambaallada lagu soo diro ama aad dirtid. Xuquuqdaan waxaa kaliya oo la yarayn karaa marka ay jiraan xaalado gaar ah.

QODOBKA 9

XORRIYADDA FIKIRKA, DAMIIRKA IYO DIINTA

Waxaad xor u tahay inaad leedahay aragti, caqiidooyin iyo fikirro kala duwan iyo inaad diin rumaysnaatid. Xaalado gaar ah ayaa arrimahaan lagu xaddidi karaa.

QODOBKA 10

XORRIYADDA MUUJINTA RA'YIGA

Waxaad xaq u leedahay inaad ra'yi qabi kartid oo aad aragtidaada soo bandhigi kartid adigoo kaligaa ah ama idinkoo koox ah. Arrimahaan waxaa soo gelaya xitaa haddii fikradahaas aan la jeclaysan ama ay qalafsan yihiin. Xaqaan waxaa la yarayn karaa oo kaliya marka ay jiraan xaalado gaar ah.

QODOBKA 11

XORRIYADDA ISU-IMAADKA IYO URURRADA

Waxaad xaq u leedahay in adiga iyo dad kale aad si nabadgelyo ah meel isugu timaadaan. Waxaad kale oo xaq u leedahay inaad dad kale urur la samaysatid, xuquuqahaas waxaa ka mid ah xaq aad u leedihiin inaad urur shaqaale samaysataan. Xuquuqahaan waxaa la yarayn karaa oo kaliya marka ay jiraan xaalado gaar ah.

QODOBKA 12 XAQA GUURKA

Ragga iyo dumarkuba waxay xaq u leeyihiin inay guursadaan oo qoys abuurtaan. Sharciga qaranka ayaa weli haga qaabka iyo da'da ay arrintaani u dhacayso.

(**Qodobka 13** kuma jiro Qaanuunka Xuquuqul Insaanka)

QODOBKA 14 MAMNUUCIDDA TAKOORKA

Sida ku cad xuquuqaha Mucaahadada, waxaad xaq u leedahay in aan si gaar ah laguula dhaqmin iyadoo arrintaa lagu saleynayo isirkaaga, diintaada, jinsigaaga (lab ama dheddig), aragtidaada siyaasadeed ama darajo kasta oo kale marka laga reebo in arrinta caddayn macquul ah loo hayo. Dadku waa inay u sinnaadaan xuquuqahah Mucaahadada, darajaday doonaan ha xamabaarsanaadeene.

QODOBKA 1 EE XUBINTA 1¹ ILAALINTA HANTIDA

Waxaad xaq u leedahay inaad si xasilloon hantidaada uga faaiideysatid. Saraakiisha dawladdu sida caadiga ah ma soo faragelin karaan alaabada aad gaarka u leedahay iyo sida aad u isticmaashid marka laga reebo xaalado tirsan oo gaar ah.

QODOBKA 2 EE XUBINTA 1 XAQA WAXBARASHADA

Waxaad xaq u leedahay inaan lagaa hor istaagin nidaamka waxbarashada ee waddanka.

QODOBKA 3 EE XUBINTA 1 XAQA DOORASHOYINKA XORTA AH

Doorashooyinka xubnaha hay'adda sharci dejintu (sida baarlamaanka) waa inay noqdaan kuwo xor ah oo hufan oo si qarsoodi ah loo codeeyo. Waxaa laga yaabaa in shuruudo lagu xiro dadka xaq u leh inay codeeyaan (sida da'da ugu yar).

¹ ('xubintu' waa qaybtii dambe ee mucaahadada)

XUBINTA 6 / QODOBKA 1 EE XUBINTA 13 BAABI'INTA XUKUNKA DILKA

Xubinta 6 waxay baabi'isay xukunka dilka marka laga reebo xaalado tirsan oo marka dagaal lagu jiro ah iyadoo la raacayo sharciyo si cad loo qeexay. Xubinta 13 waxaa lagu beddelay Xubinta 6 oo xaaladaha oo dhan baabi'inaysaa xukunka dilka.

7

SIDEE AYUU QAANUUNKA XUQUUQUL INSAANKU II SAAMAYN KARAA?

- **QAANUUNKA XUQUUQUL INSAANKU WAX MA KA
BEDDELAYAA XUQUUQAHAYAGA?**

Maya. Hase yeeshee Qaanuunka Xuquuqul Insaanku wuxuu fududeynayaa oo dedejinayaa raadinta xuquuqdaada. Meeshii aad Strasbourg ka aadi lahayd waxaad hadda kiiskaaga soo hordhigi kartaa maxkamad UK ku taal.

- **QAANUUNKA XUQUUQUL INSAANKU SAAMEYN MA KU
LEEYAHAY QAABKA AY XUKUUMADDA IYO
SARAAKIISHA DAWLADDU U DHAQMAAN?**

Haa. Qaanuunka Xuquuqul Insaanku wuxuu dhigayaa in saraakiisha dawladdu ay si haboon xuquuqdaada u tixgeliyaan marka ay gaarayaan go'aammada saamaynta kugu yeelanaya. Saraakiisha dawladda waxaa ka mid ah waaxaha dawladda, saraakiisha degmada aad deggan tahay ama saraakiisha caafimaadka iyo weliba hay'adaha booliska, maxkamadaha iyo shirkadaha gaarka ah marka ay adeegyo guud fulinayaan.

Arrintaasi ma aha mid cusub – ixtiraamidda xuquuqaha iyo isu-dheellitirka xuquuqaha iyo mas'uuliyaduhu waligood waxay udub-dhexaad u ahaayeen adeegyada guud ee dalkaan. Hase yeeshee Qaanuunka Xuquuqul Insaanku wuxuu hubiyaa in dadka awoodda kugu lihi aysan xuquuqdaada ku tacaddiyeen, xitaa marka ay rumaysan yihiin inay jirto sabab sax ah oo ay arrintaas u samaynayaan. Waa inay aad uga fiirsadaan miisaanka ay baadi-goobka ugu jiraan iyagoo aad ugu dadaalaya sidii ay qofka u soo gaari lahayd dhibaatooyinka imaan kara midda ugu fudud.

8

Mar kasta oo Xukuumaddu ay sharci cusub baarlamaanka soo hordhigayso waa in Wasiirka arrintaas mas'uulka ka ahi uu ka warbixiyaa sida sharciga cusubi uu ula falgalayo xuquuqaha Mucaahadada, isagoo cuskanaya Qaanuunka Xuquuqul Insaanka.

- **MA U ADEEGSAN KARAA QAANUUNKA XUQUUQUL INSAANKA INAAN KU DACWEEYO QOF KALE OO XUQUUQDAYDA KU XADGUDBAY?**

Si toos ah arrintaani uma dhici karto. Ma dacwayn kartid ama laguma dacwayn karo qof kale inuu jabiyay xuquuqaha Mucaahadada. Hase yeeshee waxaa suurogal ah in si aan toos ahayn aad uga faaiideysatid waayo ujeeddada Qaanuunka Xuquuqul Insaanku waa in sharciga oo dhan la siiyo macne iyo saamayn aad ugu dhow xuquuqaha Mucaahadada. Sidoo kale, marka ay xuquuqdu qoran tahay waxa aad u fududaanaysa in aad xaqaaga u doodid, adigoo u tilmaami kara qofka aad is leedahay wuu iska indhatirayaa.

- **MAS'UULIYADAHA IYAGA MAXAA LAGA YEELAYAA? XUQUUQAHAYGU MA XUDUUD LA'AAN BAA MARKA QAANUUNKA LOO NOQDO?**

Xuduud la'aani ma jirto. Xuquuqaha ku jira Qaanuunka Xuquuqul Insaanka badankoodu xuduudo ayay leeyihiin si looga hortago in lagu gardarroodo xuquuqaha dadka kale - ama bulshada oo dhan lagu xadgudbo. Bulshada diimuqraadiga ah qof kasta xuquuqo ayuu leeyahay. Xuquuqahaaga ayaana mudnaanta koowaad leh, laakiin dadka kale oo dhammi waa sidaada oo kale. Sidaa awgeed waa inaan dhammaanteen oggolaanaa in xuquuqdeenna xad loo sameeyo si dadka kale loogu caddaalad falo.

Tusaale ahaan, qofka waa in xaq uu xorriyadda u leeyahay laga qaadaa haddii uu danbi galo. Xornimada hadalkana laguma macnaysan karo in aad xor u tahay in meel laga buuxo aad ku qaylisid 'Dabka!' iyadoo aan wax dab ahi meesha ka jirin.

- **MARKA DHABTA LOO HADLO, QAANUUNKA XUQUUQUL INSANKU WAX ISBEDDEL AH MA KEENAY?**

Qaanuunku waa mid dallad ah oo sharciyada oo dhan saamayn ku leh. Sida dhabta ah, xuquuqaha iyo xuduudohoodu waa xirmooyin ka kooban qiimo asaasi ah. Ixtiraamka xuquuqaha iyo wax kasta oo soo raacaayi waxay gacan ka geysanayaan in isbeddel ku yimaado habka ay dadku u fakaraan oo u dhaqmaan, waxayna abuurayaan nidaam go'aammada iyo barnaamijyada looga doodo oo lagu fahmo. Faaiidada uu Qaanuunka Xuquuqul Insaanku u keenayo nolosha dadka UK ku nooli waxay ku xiran tahay hadba sida innaga oo wadajirna aynu u ilaalinno qiimaha uu qaanuunku xambaarsan yahay.

- **QAANUUNKA XUQUUQUL INSANKU MUXUU MICNO AH OO U SAMAYNAYAA DIMUQRAADIYADDA?**

Dimuqraadiyaddu waa hababka la isku xukumo midka kaliya ee la falgeli kara xuquuqaha Mucaahadada. Isu-dulqaadashada iyo maskax furnaantu waa saldhigga dimuqraadiyadda - waana saldhigga xuquuqaha Mucaahadada. Qaanuunka Xuquuqul Insaanku wuxuu aqoonsan yahay in baarlamaanku udub-dhexaad u yahay dimuqraadiyaddayada. Baarlamaanku waa inuu dhiirrigeliyaa furfurnaanta iyo wax qaris la'aanta xukuumadda dhexdeeda ka jirta, waayo saraakiisha dawladdu waxay adeegsan doonaan luqadda xuquuqaha Mucaahadada si ay uga doodaan dhibaatooyinka jira. Maadaama luqadaasi ay tahay luqad aan kulligeen fahmi karno waxaa inoo fududaan doonta inaan la soconno waxa la sheegayo - oo aan ku biirno.

- **QAANUUNKA XUQUUQUL INSANKU QOF WALBA MA RAALLI GELIN DOONAA?**

Mar walba maya. Waxaa jira marmar go'aanada doodi ka imaan karto iyo marmar ay xuquuquhu iska hor imaanayaan. Arrimaha oo dhan heshiis kuma wada noqon karno tusaale ahaan marka la qiyaasayo nolosha gaarka ah, xuquuqda dhibbanaha ama xoriyadda muujinta ra'yiga. Qaanuunka Xuquuqul Insaanku go'aammada arrimahaan laga gaarayo ayuu saamayn ku yeeshaa. Dadka qaarkiis waxay ku dheggan yihiin in go'aan qalad ah la qaatay. Hase yeeshee Qaanuunka Xuquuqul Insaanku waa inuu keenaa dood caqli-gal ah oo si isu dheellitiran xuquuqaha asaasiga ah loo ixtiraamayo.

- **QAANUUNKA XUQUUQUL INSAANKU MUXUU MACNO AH OO U SAMAYNAYAA MAXKAMADAHA IYO QAALLIYADA WADDANKA?**

Qaanuunka Xuquuqul Insaanku wuxuu maxkamadaha iyo qaalliyada ka caawiyaa sidii ay u ilaalin lahaayeen xuquuqaha ay Mucaahadadu qofka siisay. Waxay kaloo hubin karaan in xuquuqda bulshowaynta si haboon la isugu dheellitiray iyo in kale. Haddii ay noqoto in xuquuqda qofka la farogeliyo, waa in saraakiisha dawladdu ay muujiyaan in arrinta aan loo isticmaalayn sidii burris wax lagu burburinayo (waa in xuquuqaha oo dhan aan lagu tuman). Arrintaan waxaa badanaa loo yaqaan 'dheellitirnaanta' 'proportionality' oo ah: in sida kaliya ee xuquuqda lagu soo faragelin karo ay tahay haddii laga fursan waayo si loo xaqiijiyo ujeeddo gaar ah oo Mucaahadada lagu sheegay.

Tusaale ahaan, in meel la isugu yimaado waa xaq asaasi ah - sidoo kale waxaad xaq u leedahay in aad dad kale la kulantid.

Haddaba haddii booliska ama saraakiisha kale ee dawladdu ay rabaan inay mudaaharaad gaar ah mamnuucaan ama ay wadooyin gaar ah u diidaan, waa inaysan mudaharaadka gebi ahaanba mamnuucin ee waa inay si fiican uga fakaraan sidii ay arrinta isugu dheellitiri lahaayeen oo aysan xuduudda u dhaafin si aysan dadka uga imaan halistii ay filayeen inay dhacayso. Maxkamad kasta oo dalka ku taal waxaa loo tababaray inay ku caawiso marka ay saraakiisha dawladdu xuquuqdaada soo farogashdaan.

- **HADDABA MAXKAMADUHU MA SOO SAARI KARAAN XUKUN KA DUWAN KAN BAARLAMAANKA?**

Maya. Qaanuunka Xuquuqul Insaanku wuxuu si gaar ah u sheegayaa in qaalliyadu aysan ridi karin xukun aan kan baarlamaanka waafaqsanayn. Hase yeeshee maxkamaduhu waxay awood u leeyihiin inay soo saaraan sharci waafaqsan xuquuqaha Mucaahadada.

Qaalliyadu waligood awood way u lahaayeen inay sharciyo soo saaraan. Hase yeeshee ujeeddada Qaanuunka Xuquuqul Insaanku waa inay ku shaqeeyaan summadda dhaqanka ee dimuqraadiyadda oo ku salaysan xuquuqahaaga Mucaahadada.

- **QAANUUNKA XUQUUQUL INSANKA MACNIHIISU MA IN KIISASKA MAXKAMADAH LA BADIYAA?**

Muddada dheer marka la fiiriyo sidaas ma aha. Maxkamadda oo la aadaayi mar kasta waa miciinka ugu dambeeya. Qaanuunka Xuquuqul Insaanku wuxuu gacan ka geystaa caddaynta xuquuqaha iyo in saraakiisha dawladdu ay fahmaan sida maxkamaduhu ay sharciga u fasiraan. Ayaamihii ugu horreeyay, dadku waxay isku dayeen inay sharciga cusub u isticmaalaan bal inay ku ogaadaan sida miisaanka loogu kala saari doono xuquuqhooda iyo xuquuqaha dadka kale. Hase yeeshee qaalliyadu waxay markiiba caddeeyeen inaysan waqtigooda ku lumin doonin muranka aan faa'iidada keenayn.

Tusaale ahaan, mid ka mid ah xuquuqheenna asaasiga ahi waa inaan guursanno haddii aan da'da guurka gaarno. Gudaha UK sharcigu wuxuu da'daas ka dhigay 16. Haddaba waxaa waqti lumis laga soo qaadayaa in intaad maxkamad tagtid aad tiraahdid waa in la ii oggolaada inaan da' taas ka yar ku guursado. Go'aanada noocaan ahi waa go'aanada la oggol yahay in dal kasta uu iskiis u gaaro.

- **SCOTLAND, WALES IYO WOQOYIGA IRELAND IYAGU SIDEE YIHIIN?**

Baarlamaanka Westminster wuxuu awood buuxda u leeyahay inuu sharcigii uu doono ansixiyo iyadoo aan la fiirin waxa ay Mucaahadadu ka qabto. Golayaasha Wales iyo Woqooyiga Ireland iyo Baarlamaanka Scotland awoodaan oo kale ma aysan laha. Haddii ay ansixiyaan sharciyo ka hor imaanaya xuquuqaha Mucaahadada maxkamaduhu sharcigooda way ka tallaabsan doonaan.

- **SIDEE AYAAN KU HELI KARAA MACLUUMAAD DHEERAAD AH?**

Si aad ku heshid macluumaad dheeraad ah oo Mucaahadada Xuquuqul Insaanka ku saabsan booqo:

www.humanrights.gov.uk

Ama warqad u dir: Human Rights Division, Ministry of Justice, 6th Floor, Selborne House, 54 Victoria Street, London SW1E 6QW

Gudaha Woqooyiga Ireland warqad u dir: The Equality and Human Rights Unit, Office of the First Minister and Deputy First Minister (OFMDFM), Room E3.18, Castle Buildings, Stormont Estate, Belfast, BT4 3SR

Gudaha Scotland warqad u dir: Scottish Executive Justice Division, St Andrew's House, Regent Road, Edinburgh, EH1 3DG

Gudaha Wales warqad u dir: Strategic Equality & Diversity Unit, Welsh Assembly Government, Cathays Park, Cardiff, CF10 3NQ

Macluumaad faahfaahsan oo ku saabsan Mucaahadada Xuquuqul Insaanka, oo lagu magacaabo Hagaha ku baraya Qaanuunka Xuquuqul Insaanka (Guide to the Human Rights Act) oo luqadaha Ingiriiska iyo Weleshka ah ayaa la helaa. Wac 020 7210 1437 ama Minicom 0800 358 3506 si aad u hesho nuqul lacag la'aan ah.

Haddii aad u baahatid nuqul buug-gacmeedkaan ah oo cajilad maqal ah ku duuban ama ku qoran farta Braille loo yaqaan ama luqadaha hoos ka muuqda midkood, fadlan wac 020 7210 1437 ama Minicom 0800 358 3506.

Buug-gacmeedkaan waxaa la helaa isagoo ku qoran luqadaha soo socda:

Welsh, Bengali, Punjabi, Gujarati, Urdu, Arabic, Cantonese, Polish, Somali, French, Tamil.